

In den kerkelijken weg.

De bekende geschiedenis van Saulus' roeping uit Handelingen 9 kenmerkt zich door een verrassende wending, waaraan niet steeds voldoende aandacht geschonken wordt. Eerst gaat het alles geweldig, de hemelen worden geopend, Saulus ontvangt een buitengewone, lichamelijke verschijning van den Heere Jezus, de Geest werkt op krachtadige wijze in zijn hart. Hij vast en waakt drie dagen en nachten... Dan breekt het buitengewone af en wordt het alles zeer normaal. Ik lees als het ware: er was een ouderling te Damaskus, die Ananias heette, deze ging op huisbezoek bij Saulus. Wij zouden haast zeggen: wat moet die man er bij! Zooals wij soms zelf de ouderlingen der gemeente met een beleefde gelatenheid ontvangen, het is nu eenmaal voorschrift. De leuze: de kerk er buiten! heeft voor velen iets aantrekkelijks, niet het minst in de evangelisatie. Maar de Bijbel leert ons wat anders, deze plaatst de kerk er niet buiten. God eert Zijn kerk. Ach, in de wereld is zij weinig in tel; het is Sion, niemand vraagt naar haar! Zelfs als wij trouwe kerkgangers zijn, zuchten wij meer over haar dan dat wij van haar spreken. Onze grootste vrees is voor een „kerkist" gehouden te worden. Maar God eert Zijn kerk, Hij eert ook het ambt in de kerk. Daarom zal God Zijn werk aan Saulus door de ambtelijke prediking van het evangelie laten voltooiën.

De wereld moet echter niet alleen gewezen worden op de kerk, de kerk moet ook onophoudelijk gewezen worden op de wereld. Ananias had geen Saulus in zijn blokboekje staan. Hij had even weinig aan de mogelijkheid van de bekeering van Saulus gedacht, als wij de bekeering van Hitler of Rosenberg zouden verwachten. Gods kinderen botsen gedurig met Gods wil, ook met Zijn evangelie. Als de kerk van bekeering hoort, dan zegt zij nog altijd sceptisch; het zal wel niet echt wezen! Doch de Heere wijst Ananias op Zijn Vrijmacht; deze is Mij een uitverkoren val! Wat heeft God velen gepasseerd om dezen Saulus te kiezen tot apostel. Daar waren vele broeders in de gemeente die gaven bezaten, die een vurige ambitie gevoelden om God in het ambt te dienen. Daar haalt God Zijn apostel bij wijze van spreken uit een communistische cel. Zoo botsen ook wij gedurig tegen Gods vrijmacht. Moet die dominee worden? En waarom is deze het niet? Maar de Heere wijst ieder zijn plaats aan. Saulus zal Zijn Naam dragen voor de heidenen en de koningen en de kinderen Israëls, dat wil zeggen: voor de volken in hun organisch leven.

Nu gaat Ananias op weg. Hij spreekt uit ambtsbesef. Hij zegt niet: ik ben Ananias, een goed man, ik kom eens wat met u praten. Neen, hij komt in naam van Zijn Zender. Nochtans kent hij de begrenzing van zijn taak heel goed. Tegenwoordig kennen wij wel van die Ananiasen, die niet uitgaan om Saulussen te doopen, maar om ze op den weg van Damaskus van hun paard te doen vallen.

Grappige kereltjes, vol verbeelding en eigenwaan, zijn deze moderne Ananiasen! Maar de Ananias der Schriften kwam met een Bijbel en een doopbekken. Ja, ook met een doopbekken. Het verhaal wordt steeds normaler en naar onze schalling onbelangrijker. Het eindigt met de eenvoudige woorden: en hij werd gedoopt; die ook in ons trouwboekje staan achter de namen onzer kinderen. Ananias vond dezen Doop echter niet onbelangrijk, hij heeft er Saulus met woorden toe opgewekt, die ons nog altijd veel hoofdbrekens kosten. Laat u doopen en uwe zonden afwassen! Is die Ananias wel een erg goede ouderling geweest? zouden wij willen vragen. Ananias was dichter bij de waarheid van het sacrament dan wij meestal zijn. Hij hield evenmin als wij het uitwendig waterbad voor de afwassing der zonde. Nochtans hield hij wel den Doop voor de afwassing der zonde, wat iets geheel anders is. Hij wist dat de sacramenten maar niet een soort poppenspel zijn, maar dat het daarin gaat om de liefde van en over de gemeenschap met God. God is een hechten band van eenheid en gemeenschap met ons aangegaan in den Doop, zoo oordeelt Calvinus. En hij vervolgt: De Doop is een met een zegel voorzien geschrift om ons te vergewissen, dat onze zonden zoo uitgewischt, doorgehaald en uitgeschrapt zijn, dat zij nooit voor Gods aangezicht zullen komen, nimmer gedacht noch toegerekend zullen worden. Zoo blijft het verhaal van Saulus' roeping en bekeering een eenheid. Het licht dat hem omscheen en de ouderling die op huisbezoek kwam, de stem uit den hemel en de stem uit het boek, de verschijning van Jezus op den weg en het doopbekken in het kerkje te Damaskus, zij behooren bijeen.

Hetgeen God vereenigd heeft, scheidt de mensch niet. N. B.

1859—1939: Syrisch, Arabisch, Chaldeeusch.

Op de Series Lectionum (rooster der colleges) der Theologische School te Kampen stond vermeld, dat docent De Haan in den cursus 1859/1860 college zou geven niet alleen in het Hebreeuwsch, maar ook in het Syrisch, Arabisch en Chaldeeusch. Prof. Hoekstra heeft er nog aan herinnerd bij het 75-jarig jubileum der School („Bazuin" 5 Juli 1929).

De Haan, eerste docent.

Syrisch, Arabisch, Chaldeeusch, 5 jaar nadat Kampen opgericht was.

Toen ik zelf student was, werd er college gegeven in het Arameesch (lector dr. A. Noordzij).

Thans is het 1939.

Tachtig jaar nadat De Haan Syrisch, Arabisch, Chaldeeusch gegeven heeft.

Maar géén Syrisch, en géén Arabisch, en géén Chaldeeusch, en ook géén Arameesch afzonderlijk.

Tachtig jaar nadat De Haan de vakken, die thans verdwenen zijn, gegeven heeft, zal er ter synode over een zedden hoogleraar gesproken moeten worden. Ik zeg niet, dat hij voor de vier genoemde vakken begeerd wordt. Maar wél, dat hij begeerd wordt, omdat de drang naar volledigheid en uitbreiding nog steeds leeft, en een urgentie erkent. Een dissertatie aan de V.U. bevatte nog onlangs de stelling, dat instelling van lectoren wenschelijk was, en drong dus in ieder geval op uitbreiding van vakken aan. Welnu, officieel nieuws in dezen, ook voor prof. Groshede, was (Acta Amsterdam '36, art. 82) „een uitspraak der hoogleraren aangaande de wenschelijkheid van de benoeming van een zedden hoogleraar", en ook het feit, dat (art. 109) „door het curatorium (in zijn meerderheid)" „boven-genoemde wenschelijkheid" was „uitgesproken", wshalve het curatorium de opdracht verkreeg, een „uit-eenzetting" der „gronden voor de bovengenoemde wenschelijkheid" met nadere voorstellen in 1939 in te dienen. Ondanks dit officiële nieuws schreef prof. Groshede reeds contra. Als iemand van Kampen aogerde tegen wat blijkens officiële V.U.-berichten daar begeerd bleek door „de hoogleraren" en het curatorium in meerderheid?

Syrisch, Arabisch, Chaldeeusch, Arameesch.

Maar waarom moeten we achteruitboeren? Waarom achteraan komen? Waarom leven bij wetenschappelijke mondjesmaat? Wij willen, dat de zaken van de V.U. behartigd worden in de ernstige begeerte, om haar „selfsupporting" te maken. En wij willen voor Kampen geen haar minder. Waarom een ontwikkelingsdrang, waarvoor vroeger God gedankt is, altijd tegengehouden? K. S.

Artikel XIII K.O. (I)

Het is wellicht niet ondienstig een enkele opmerking te maken in verband met de aanhangige discussies omtrent de verzorging van onze Emeriti. De discussies zijn zoo talrijk en zijn door zooveel personen en instanties aan de orde gesteld, dat men gerust van een question brûlante kan spreken.

Alvorens echter tot het onderwerp zelf in te gaan, zij mij een algemeene opmerking omtrent de „polemie" veroorloofd. Het is opvallend te ervaren, dat men in dezen tijd geen kwestie meer kan aansnijden, zonder dat „de" „polemie" zich er mee bezig houdt. Opmerkelijk is daarbij soms die polemiek, welke gevoerd wordt door hen, die op andere tijden weer ach en wee roepen over de polemiek.

Een staaltje van minderwaardige polemiek is geleverd door Ds D. J. Couvee in zijn blad „Herleving" van 12 Juli 1939¹⁾. Deze heeft zich veroorloofd om in verband met een persverslagte van een lezing, door mij gehouden voor het Studentencorps te Kampen, een artikel te schrijven, dat ruim een geheele bladzijde beslaat. Dat verslagte zelf was, wel geteld, slechts 32 regels in de smalle „Standaard"-kolommen groot. Reeds deze zeer beknopte verslaggeving had ieder tot voorzichtigheid moeten manen bij het trekken van conclusies ten aanzien van hetgeen de spreker had gezegd. Wanneer men weet, dat mijn voordracht zelf ongeveer anderhalf uur heeft geduurd, verstaat men hoe gecompliceerd dit verslag geweest moet zijn. Desondanks acht Ds Couvee het gepast mij te betichten van allerlei z.l. te laken opvattingen. Heel erg wordt het wanneer hij zich veroorlooft ook dit te schrijven: „Of had deze accountant voor zijn „betoog" nu eenmaal een katheder noodig en koos dien nu maar via deze belangeloozen om zijn onzakelijke ideeën in de pers te kunnen lanceren?" Men proeft het venijn in zulk een opmerking: de spreker had blijkbaar geen gelegenheid op andere wijze publiciteit aan zijn ideeën te kunnen geven en zocht nu een „katheder" om aldus toch nog maar toegang te krijgen tot de pers.

Niet terwille van Ds C., die zich blijkbaar gerechtigd acht om onverhoord te oordeelen en te (helpen) veroordeelen, maar wel terwille van den lezer, die objectief wil oordeelen, zij hier gemeld, dat een verzoek namens het Studentencorps te Kampen (waarop, dit zij ten overvloede verzekerd, geen naamsgeenoot, noch in de zijlinie, noch in de neergaande linie, invloed heeft gehad), zeer geruimen tijd geleden tot mij gericht voor het houden van een voordracht, door mij toestemmend werd beantwoord met opgaaf van meer dan een onderwerp. Daaronder bevond zich ook art. XIII K.O. Lang nadat door den Senaat laatstgenoemd onderwerp was gekozen, verscheen het eerste der artikelen van Dr Schippers in „De Reformatie". Direct daarop schreef ik aan den Senaat of het nu misschien niet aanbevelenswaardig was mijn lezing óf te laten vervallen óf een

1) Het blad zelf is mij niet gezonden door Ds C. Van anderen moest ik vernemen, dat hij over mij geschreven had.

[Noot van de redactie: Met ons staat 't niet anders. Wat overigens de redacteur aan ons adres schreef in het voorjaar, was en te arm aan argumenten en te minderwaardig, om er een woord aan te verspillen.]

(Zie vervolg op blz. 372.)

maar „filosofie" te noemen, heb ik wel eens meer gezegd. Onder dit voorbehoud zeg ik, Comrie's gedachten-spinsel vóór mij, Hulst graag na (47):

„Zoo struikelt de wijsbegeerte over haar eigen beenen".

Waarom ik onder gemeld voorbehoud dit Hulst nazeg? Denk daar maar zelf eens over na, lezer. Ik heb nu geen plaats meer en geef volgende week, hoop ik, mijn eigen antwoord.

K. S.

De scheuring in Amerika.

Tot mijn spijt moet ik gedurende Synodetijd, wegens permanente uithuisigheid, deze reeks opschorten.

K. S.

Een „verschrikkende" verbondsbeschouwing.

Prof. dr. V. Hepp heeft, na lezing van een artikel van ds W. W. Meynen inzake ds W. H. v. d. Vegt, die van een „blind Gods blijven tot in de hel toe" gesproken had, openlijk verklaard, dat hij van zulk een verbondsbeschouwing toch geschrokken was.

De aanleiding van dien schrik ligt thans, dank zij den broederzin van ds W. H. v. d. Vegt, die niet achter de vaten wegkruipt, open en bloot. De auteur gaf n.l. bij de U.-M. „De Graafschap" te Aalten een uitstekend verzorgd geschrift van 169 blz.: Het Verbond der Genade. Vier onderwerpen worden behandeld:

Verbond en Verkiezing bij Calvijn (5—41);

Korte Samenvatting van de leer van het verbond der genade bij Calvijn (45—62);

Twéeërlei kinderen Gods bij Calvijn (67—104);

Uw Doop verstaan (107—169).

Het boekje is ruim gedrukt, bevattelijk geschreven, teer, maar dan uit kracht van het gezicht op de ontsloten waarheid, vermanend, alle valsche rust verstorend, en niet alleen voor ouderen, maar ook voor jongeren zeer geschikt. Het leent zich bijzonder voor geschenk, ook ter gelegenheid van de openbare belijdenis.

Elk woord er van las ik niet. De groote lijnen volgde ik wel. Ik acht ze juist, en ook naar Calvijn. Dit geschrift is me daarom ten zeerste welkom; het vormt een tegenwicht tegen prof. Aalders' in zijn dogmatische constructie voor mij onaantvaardbare boek, en dient de reformatie van ons denken en leven.

En nu die schrik van prof. Hepp?

Wel, laat de hoogleraar spreken voor zichzelf. Beter dan een hervormden predikant (ds Woelderink) te bestrijden kan hij nu zijn kracht ontplooien tegen een synodelid. Dat is, indien n.l. de schrik blijft, noodig ter wille van de kerken. Prof. Hepp schreef eens over een predikant, die „zich verschool" achter den hervormden Woelderink. Nu, dat was niet juist, gelijk we aantoonden („traakte ds Veenhof). Maar prof. Hepp zal, na deze uitlating nog des te minder de gereformeerden, met wie hij 'niet eens is, zelf kunnen laten weg-schillen achter ds Woelderink, huns ondanks. Hij zal, indien de schrik blijft, hen zelf nu wel moeten bestrijden, tenselnde de kerken te beschermen. Doet hij dit niet, dan nemen we aan, dat zijn schrikgevoel ingezakt is. Maar dan zou het goed zijn, dit ronduit mee te deelen.

Wij zullen uitzien.

Om onze lezers niet in ledige nieuwsgierigheid te houden, merken we twee dingen op:

a. op bl. 117 zegt de auteur (het gaat over den rijken man in de pijn, Lucas 16): „De meeste verklaarders erkennen den band tusschen Abraham en zijn beide kinderen, ook na dit leven. De vergissing van den rijken man is niet, dat hij zich de verbondsverhouding tot Abraham bewust is, maar dat hij deze ziet als onderpand der goddelijke verkiezing... De Joden vereenzelvingen dus verkiezing en verbond!";

b. op bl. 97 poneert de schrijver „de groote betekenis van Calvijn's onderscheiding in tweeërlei kinderen des verbonds"... Wel hebben we bij deze tweeërlei kinderen er van uit te gaan, dat het hier handelt over twee soorten kinderen, waarvan de eene naar Calvijn's eigen verklaring „eigenlijk" niet tot Gods kinderen behoort. Bij Rom. 9:6 verklaart hij, dat we hierbij met een woordspelling te doen hebben, een paronomasia, d.i. dat gelijkkluidende woorden in onderscheiden zin gebezigd worden." (97/8.) „Dit neemt echter niet weg, dat het een aanmerkelijk verlies zou beteekenen, wanneer we deze Calvinische onderscheiding zouden vermijden te gebruiken." (98.) „Ieder gedoopte is een kind van God. Als hij dit niet met beide handen aanvaardt, is hij een monster — zooals Calvijn dit uitdrukt". (100.)

Men ziet het; hier is geen sprake van de spreiding van een duivels-oorkussen. Het wordt juist in den hoek gestingerd. Dit boek is in onderscheiding van andere één doorlopend „waken voor (tegen) eenzijdige conclusies".

Merkwaardige situatie: enkele weken vóór de synode 1939. Een boek van prof. Aalders, die in '36 vond, dat bepaalde menschen maar eens hun meeningen moesten laten toetsen. En nog een boek van ds v. d. Vegt. Totaal andere conclusies. Is de loop der dingen ook leerzaam? Ook ter beoordeeling van 1936? Eén ding is gelukkig: de aangevallenen gaven zich geheel en al bloot. Bang zijn ze niet geweest. Als er nu geen stormen komen, is de methode '36 veroordeeld.

K. S.

1) Ik versta niet, waarom een recensent, die prof. Aalders' boek met zijn zeer stellige uitspraken, hoogelijk prees, juist tot ds v. d. Vegt zegt: pas op voor eenzijdigheid. M.i. kan dat beter tot het heel wat gereformeerde voorgangers op zij duwende geschrift van prof. Aalders worden gesproken.

op" „naauwe-
gen het Bap-
nateurs" weer
gereformeerde
bestrijding ge-
e gaan.
or het kennen
. Beteekenend
ng het boekje
eer veel goeds
ds genoemde
je citeert. Met
n de leer, dat
verbond is
Ursinus aan
Catechismus
Gods Verbond
en spoor van
uitverkorenen,
veet". Kortom:
egen het on-
bond (35). Uit
Na Trigland
Pieters terecht
citeert Hulst

beeld van een
et Hoofd der
olen genade-
denis der dog-
e kerkvaders.
Hervormers,
n liturgie ge-
wordt bij hen
it."

g, dat men in
men Christus
st zelf spreekt
n het reeds),
it Pieters.

m. Men denkt
niet het geval
le lezing van
dus Pieters —
dat God niet
ofd en Partij
der uitverko-
en hun zaad),
h. 349, 350 v.),
ar Boston.
kort samen-

derhande-
n tweeden
Vaders, ter
am (!), „de
tijde). Let dus
Vader en
personen,
rtoonende de

partijen, en
ook hier zoo

nt we hebben

is Vaders,
Christus, „aan-
ging met den

u schemeren?

zoo zeggen:
l, die kan er
n ontvangenis
Geest (we be-
Niet daar-
esulten: der-
den mensch
in den tijd

denkt er toch
o neen, niet
dat is van
r genade met
„onderhande-

oe zit dat nu?
wigheid func-
le solutie de

nderscheidens
n des Vaders,
ristus, aange-
nging met de
e menschheid
ging, maar in
et tegen deze
God de din-
ren, en terwijl
n te nemend
ersoon zoude
, als of hy de-
s aangenomen

at mij betreft,
„wijsbegeerte"
gemakshalve
n Rom. 4:17!